

ระวังฟ้าผ่า!

บวลาฝนตก ใครที่พกร่มติดตัวอาจกางร่มกันฝน แล้วเดินทางต่อไปได้ ส่วนคนที่ไม่มีย่อมอาจหาที่หลบฝนใกล้ ๆ เพื่อไม่ให้ร่างกายเปียกปอน แต่หลายคนลืมนึกไปว่าที่หลบฝนนั้นมีความปลอดภัยหรือไม่ โดยเฉพาะเมื่อเกิดปรากฏการณ์ฟ้าผ่าขึ้น

เกี่ยวกับเรื่องนี้ **จศ.นพ.อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์** หัวหน้าศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล บอกว่า การเสียชีวิตและบาดเจ็บด้วยสาเหตุฟ้าผ่าในหน้าฝน ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ถือเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงพอสมควร ในแต่ละปีมีผู้เสียชีวิตทั้งเด็กและผู้ใหญ่กว่า 50 ราย โดยเฉพาะในเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 17 ปี ซึ่งมีรายงานการเสียชีวิตกว่า 20 คนต่อปี และอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายขณะฝนตกและมีลือนำทำให้ฟ้าผ่าได้

การเกิดฟ้าผ่าเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นทุกวันกว่าวันละ 8 ล้านครั้งทั่วโลก ก่อให้เกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิตกว่า 1,500-5,000 คนต่อปี ในสหรัฐมีคนไทยเสียชีวิตจากฟ้าผ่ากว่า 200 คนต่อปี ส่วนประเทศไทยเฉพาะเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 17 ปี เสียชีวิตด้วยสาเหตุดังกล่าว 20 คนต่อปี และส่วนใหญ่เป็นเด็ก 10-15 ปี

ฟ้าผ่าเป็นไฟฟ้ากระแสตรง ที่มีความแรงดันไฟฟ้าถึง 100 ล้านโวลต์ อย่างไรก็ตามระยะเวลาการผ่านของกระแสไฟ มีความเร็ว 1/10,000-1/1,000 วินาที ดังนั้นความร้อนจากประกายไฟฟ้าทำให้เกิดการเผาไหม้ผิวหนังขึ้น ๆ ไม่มีเนื้อเยื่อถูกทำลายลึก เช่นเดียวกับกระแสไฟบ้าน แต่ผลที่เกิดจากฟ้าผ่า จะส่งผลต่อหัวใจ และสมองโดยตรง ทำให้เกิดภาวะหัวใจหยุดเต้น และก้านสมองไม่ทำงาน ในกรณีดังกล่าว 1 ใน 3 หรือ 30% ผู้ถูกฟ้าผ่าจะตายในที่เกิดเหตุ คนที่รอดชีวิตส่วนใหญ่มักจะมีความพิการถาวร ทั้งจากการถูกทำลายระบบประสาท ไช้สันหลัง ส่งผลให้เป็นอัมพาต และหูหนวก ตามยอดตามมาได้ ในภายหลัง

จากรายงานในปัจจุบันพบว่า การเกิดฟ้าผ่าทั่วโลกที่เกิดขึ้นกับชาวนา หรือเกษตรกรลดลง แต่พบในคนทำงานประเภทอื่น ๆ เช่น ก่อสร้างที่ใช้แรงงาน และกลุ่มคนที่ทำกิจกรรมเล่นกีฬาทั้งหลายมากขึ้น เช่น คนที่ออกกำลังกายกลางแจ้ง เล่นกอล์ฟ เล่นกีฬาเป็นทีมกลางแจ้งขณะฝนตกฟ้าคะนอง

การป้องกันที่สำคัญ คือ อย่ายืนกลางแจ้งขณะฝนตก ควรหลบเข้าในอาคาร หากอยู่กลางแจ้งให้พยายามนั่งหรือนอนราบลงเพื่อให้เตี้ยที่สุด เพราะการอยู่ใต้ต้นไม้สูงจะเสี่ยงต่อการถูกฟ้าผ่าได้

ที่สำคัญขณะฝนตก ฟ้าผ่าควรงดใช้โทรศัพท์ เพราะฟ้าที่ผ่าลงพื้นดิน จะเกิดกระแสไฟกระจายทั่วพื้น ซึ่งอาจส่งผ่านไปตามท่อน้ำ สายโทรศัพท์ในบ้าน ก่อให้เกิดการบาดเจ็บในคนที่ใช้โทรศัพท์ได้ หรือไม่ควรอยู่ในตู้โทรศัพท์ขณะฝนตกถึงแม้ไม่ใช้ก็ตาม

กรณีอยู่ในรถยนต์ ควรปิดหน้าต่างให้มิดชิด กันการผ่านของกระแสไฟฟ้าที่ผ่าลงมาเข้าไปในรถยนต์ หรือกรณีโลหะที่เป็นเครื่องประดับในร่างกาย โทรศัพท์มือถือ จะเปิดหรือปิดจะใช้หรือไม่ใช้เครื่องก็ตาม หากอยู่ในเมืองจะมีความเสี่ยงสูง เพราะเมื่อฟ้าผ่ากระแสไฟฟ้าวิ่งผ่านเข้าสู่ร่างกายภายในทันที แต่หากไม่มีลือนำ กระแสไฟฟ้าจะทำลายแค่เพียงผิวหนังภายนอกให้เกิดการไหม้เท่านั้น

จศ.นพ.ศิริศักดิ์ ยกตัวอย่างข้อมูลเด็กถูกฟ้าผ่าตาย ที่จ.บุรีรัมย์ ว่า มีเด็ก 9 คน เล่นอยู่กลางแจ้ง พอดีฝนตก ฟ้าร้อง เด็กทั้งหมดพากันไปหลบฝนในกระท่อมใต้ต้นไม้ ปรากฏว่าเกิดฟ้าผ่า เด็กทั้ง 9 คนสลบคาที่ มีเด็ก 3 คนเสียชีวิตในที่เกิดเหตุ จากการตรวจสอบพบว่า เด็กที่เสียชีวิตพกโทรศัพท์มือถือติดตัวอีกคนใส่บาติกาช้อมือ คือคนที่เสียชีวิตส่วนใหญ่จะมีลือนำ ส่วนเด็กที่รอดชีวิตบางคนมีภาวะหูหนวก ดังนั้นจึงขอฝากไปยังพี่น้องประชาชนให้ระมัดระวัง และป้องกันตัวเอง ตามคำแนะนำ เมื่อฝนตก ฟ้าร้อง ฟ้าผ่าด้วย.

suwat_krub@hotmail.com